

به نام آن که جان را فکرت آموخت

مرجع

اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع ایران

جلد (۳)

سرطان‌ها

(ویراست دوم)

شورای نویسندگان

با سرپرستی دکتر پروین یاوری

(استاد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

ویراستاران

دکتر رضا چمن، دکتر احمد خسروی

(استاد اپیدمیولوژی - دانشیار اپیدمیولوژی)

انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران

انتشارات گپ

انتشارات کپ

GAP nashr

ناشر:

شایسته تجلیل کتاب سال ۱۳۹۴

برنده جایزه کتاب پزشکی سال ۱۳۹۰

برنده جایزه کتاب فصل زستان ۱۳۸۸

لوح سپاس، مشاوره کتاب و خانواده ۱۳۸۶

عنوان و نام پدیدآور : مرجع اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع ایران [کتاب] / شورای نویسندگان با سرپرستی پروین یاوری؛ ویراستاران رضا چمن، احمد خسروی؛ [به سفارش] انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران.

وضعیت ویراست : ویراست ۲.

مشخصات نشر : انتشارات کپ، رشت، ۱۳۹۹-.

مشخصات ظاهری : ۳ ج.: مصور، جدول، نمودار.

شابک : دوره: 4-978-600-7197-00-4؛ ج. ۱: 2-978-622-7236-00-2؛ ج. ۳: 3-978-622-7236-51-4

وضعیت فهرست نویسی : فایا (چاپ دوم)

یادداشت : چاپ دوم.

یادداشت : ج. ۳ (چاپ اول: ۱۴۰۰) (فیبا)

یادداشت : کتابنامه.

مترجم : ۱. ج. بیماری‌های واگیر. — ج. ۳. سرطان ها

موضوع : Epidemiology -- Iran -- Iran

موضوع : بیماری‌های واگیر -- Iran Communicable diseases -- Iran

شناسه افزوده : یاوری، پروین، ۱۳۲۹ -

شناسه افزوده : چمن، رضا، ۱۳۵۰ - ویراستار

شناسه افزوده : خسروی، احمد، ۱۳۵۵ - ویراستار

شناسه افزوده : انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران

رده بندی کنگره : RA۶۵۰/۷

رده بندی دیویی : ۶۱۴/۴۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۱۳۲۹۷

تفصیف ویژه و ارسال پست رایگان در فرید اینترنتی سایت انتشارات

مرجع اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع ایران (مجله سرطان ها/ ویراسته دوم)

نویسندگان	: شورای نویسندگان با سرپرستی دکتر پروین یاوری
ویراستاران	: دکتر رضا چمن، دکتر احمد خسروی
سفارش	: انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران
ناشر	: انتشارات کپ (گروه بهداشت و علوم پزشکی)
نوبت و سال چاپ	: سوم از ویراست دوم، ۱۴۰۱
شمارگان	: ۱ ویراست یکم ۱۳۹۳
قیمت	: ۷۰۰ نسخه (۲۵۶ صفحه وزیری)
شابک	: ۱۳۳,۰۰۰ تومان
	: ۴-۵۱-۷۲۳۶-۶۲۲-۹۷۸
آدرس ناشر و سفارش	: ۱- تهران- صندوق پستی ۵۹۹۴-۱۴۱۵۵، تلفکس: ۳-۶۶۴۳۷۳۳۲-۶۶۴۳۷۵۰۰ پشتیبان: ۰۹۰۲۳۲۵۷۵۰۰
	: ۲- رشت- خیابان ۲۲ بهمن، مجتمع کاسپین تلفکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۴۳۱۵

مرکز فروش اینترنتی www.gapnashr.com و ارسال پستی ۶۶۴۳۷۳۳۲ - ۰۲۱

طبق مواد ۱۹ و ۲۳ قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان، هرگونه کپی برداری، خلاصه برداری، تکثیر کلی یا جزئی از مطالب کتاب، بدون اجازه ناشر یا مؤلف، جرم بوده و پیگرد قانونی را به همراه دارد. این کتاب با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است.

IEA

انجمن علمی
اپیدمیولوژیست‌های ایران

به لطف الهی، پس از انتشار سه جلد ویراست نخست کتاب «مرجع اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع ایران» در سال ۱۳۹۳، به دنبال آن انتشار ویراست دوم از جلد نخست تحت عنوان بیماری‌های واگیر، اینک شاهد انتشار ویراست دوم از سومین جلد کتاب که به «سرطان‌ها» اختصاص یافته است؛ هستیم.

به دلیل اهمیت سرطان‌ها، و دارا بودن رتبه‌ی سوم در بین سبب‌های مرگ و اختصاص داشتن واحدهای درسی مجزا در برخی از رشته‌های تحصیلی در مقاطع مختلف دانشگاهی، هیأت مدیره انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران تصمیم گرفت، که مجموعه مطالب مرتبط با سرطان‌های شایع در مجلدی جداگانه و در قالب سومین جلد کتاب ارائه شود.

امروزه معضل سرطان‌ها به یکی از مشکلات جدی بهداشتی کشورها تبدیل شده است. تغییر در سبک زندگی، تنش‌های جدید فراروی انسان، تغییرات آب‌وهوایی و اقلیمی؛ معضل آب و هوای سالم؛ عوامل خطر شناخته شده‌ای مانند دخانیات، چاقی، کم‌تحرکی، و تغذیه ناسالم و... سبب مستعد شدن افراد در برابر ابتلا به سرطان‌ها شده است. افزایش مبتلایان به سرطان، تنها به دلیل تغییر سبک زندگی و آلوده بودن محیط‌های زندگی نیست، بلکه این روزها فرایندها و تکنیک‌های تشخیصی سرطان و بهبود سامانه ثبت سرطان‌ها، پیشرفته‌تر از گذشته شده که همین موضوع، آمار سرطان‌های ثبت شده را بیشتر از سال‌های قبل نشان می‌دهد.

سازمان جهانی بهداشت در گزارش سال ۲۰۱۴ میلادی خود، هشدار داده موج سرطان در راه است، و شمار مبتلایان به سرطان در جهان تا سال ۲۰۳۵ میلادی، به ۲۴ میلیون نفر/سال خواهد رسید. بر اساس اطلاعات سرطان‌های ثبت شده در ایران، شیوع سرطان بین سال‌های ۸۸-۱۳۶۸ خورشیدی، بیش از ۶ برابر در کشور افزایش داشته است. مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۶۸، نظام سلامت را به ثبت آمار سرطان‌ها در

کشور موظف کرد، و شاهد آن بودیم که در آن سال، آمار ثبت شده بیماران مبتلا به سرطان، حدود ۱۱ هزار نفر اعلام شد، اما در سال ۱۳۸۸، تعداد بیماران مبتلا به سرطان به حدود ۷۰ هزار نفر رسید. در سال ۱۳۹۴ این تعداد به بیش از ۹۹ هزار نفر رسیده است. البته بین آمارهای رسمی و غیر رسمی درباره‌ی ثبت سرطان در کشور، تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

براساس گزارش‌های مرکز بین‌المللی پژوهش‌های سرطان تعداد مبتلایان جدید در سال ۲۰۲۰ در ایران برابر با ۱۳۱۱۹۱ نفر بوده است. بیشترین موارد سرطان مربوط به پستان، معده، کولورکتوم، ریه و پروستات بوده است. شیوع موارد مبتلا به سرطان هم در ۵ سال اخیر حدود ۳۲۰ هزار نفر است. در همین گزارش موارد مرگ سالیانه در کشور برابر با ۷۹ هزار نفر بوده است. میزان بروز استاندارد شده سنی در سال ۲۰۲۰ برابر با ۱۵۲/۷ در صد هزار نفر و میزان مرگ استاندارد شده سنی برابر با ۹۴/۰ در صد هزار نفر است.

با وجود این مسائل، دستورالعمل‌های پیشگیری و کنترل اختصاصی برای سرطان‌ها در کشور تدوین نشده است، که امید است در آینده‌ای بسیار نزدیک این امر رخ دهد. انجمن علمی اپیدمیولوژیست‌های ایران، آمادگی هرگونه همکاری در این خصوص را دارد.

در ویراست دوم از جلد مربوط به سرطان، با توجه به اهمیت انواع دیگر سرطان، تعداد فصل‌های کتاب از ۱۲ فصل به ۲۰ فصل افزایش یافته است. همچنین نویسندگان هم از ۱۴ نفر به ۳۰ نفر افزایش یافته است. در چیدمان فصول جلد سوم کتاب، پس از ذکر مقدمه‌ای بر اپیدمیولوژی سرطان‌ها، نظام ثبت سرطان، به سرطان‌های پستان، معده، کبد، مری، روده بزرگ، پانکراس، پروستات، مثانه، کلیه، ریه، خون، لنفوم، تیروئید، سیستم عصبی، تخمدان، دهانه‌ی رحم؛ دهان و پوست پرداخته شده است.

همانند جلد‌های نخست و دوم، با تأکید بر تخصصی بودن کتاب، مسؤولیت نگارش هر فصل از این جلد به افرادی صاحب‌نظر - ترجیحاً اپیدمیولوژیست - در این زمینه واگذار

شد.

به عنوان مسؤول هماهنگی کتاب، صمیمانه‌ترین مراتب سپاسگزاری خود را از ۳۰ نویسنده همکار جلد سوم این کتاب ابراز می‌دارم، و از همه‌ی عزیزان به عنوان نگارنده‌ی مسؤول فصول و همچنین همکاران آن‌ها صمیمانه سپاس‌گزاری می‌نمایم. از زحمات اعضای محترم هیأت مدیره انجمن به ویژه راهنمایی‌های استاد ارجمند جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، رئیس محترم انجمن و همچنین اعضای محترم هیأت ممثنه و ارزشیابی اپیدمیولوژی صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

هم‌چنین از زحمات جناب آقای علیزاده و همکاران ایشان در انتشارات گپ که زحمت صفحه‌بندی و انتشار کتاب را متحمل شدند؛ نیز تشکر و قدردانی می‌گردد.

به منظور یکپارچه‌سازی فصول کتاب، در طی امر ویراستاری، سعی فراوان شد که از واژه‌های تخصصی اپیدمیولوژی به صورت یکنواخت و بر اساس ویراست پنجم کتاب مرجع «فرهنگ جامع همه‌گیرشناسی (اپیدمیولوژی)» استاد گران‌قدر جناب آقای دکتر کیومرث ناصری استفاده شود. رسم الخط تدوین و نگارش واژه‌ها نیز بر اساس توصیه‌های فرهنگستان زبان و ادب پارسی تنظیم شد. بسیار تلاش شد که استقلال واژگان در کلمات مرکب رعایت گردد. در واژه‌گزینی و معادل‌سازی واژه‌های انگلیسی و لاتین به پارسی نیز دقت فراوان صورت پذیرفت. تا حد امکان معادل‌های انگلیسی و لاتین واژه‌های ذکر شده در متن، به صورت زیرنویس در پایین هر صفحه درج گردید. فرمت نگارش فصول مختلف کتاب و همچنین منابع نیز یکسان‌سازی شد. در روند ویراستاری کتاب، با تلاش همکاران گران‌قدر آقایان دکتر رضا چمن و دکتر احمد خسروی که زحمت ویراستاری را به عهده داشتند؛ دقت و کم‌غلط بودن متون بسیار مورد تأکید بود و از همین رو، متون اولیه نگارش شده توسط همکاران، بارها و بارها بازخوانی، ویرایش و اصلاح گردید. در روند ویراستاری کتاب هیچ‌گاه «دقت» فدای «سرعت» نشد که امید است حاصل زحمات، بر غنای این مجموعه بیفزاید. از تلاش‌ها و زحمات این همکاران محترم و همچنین ویراستاران ویرایش نخست این جلد کتاب که در امر ویراستاری و تصحیح، کوشش‌های شایانی داشته‌اند، سپاس‌گزاری می‌گردد.

فهرست مطالب

۱۵.....	فصل ۱: مقدمه‌ای بر همه گیرشناسی سرطان‌ها
۴۳.....	فصل ۲: نظام ثبت سرطان در ایران
۵۱.....	فصل ۳: سرطان پستان
۶۷.....	فصل ۴: سرطان معده
۸۱.....	فصل ۵: تومورهای اولیه‌ی کبد
۹۵.....	فصل ۶: سرطان مری
۱۰۷.....	فصل ۷: سرطان روده بزرگ (کولون و رکتوم)
۱۲۱.....	فصل ۸: سرطان پانکراس
۱۲۷.....	فصل ۹: سرطان پروستات
۱۳۷.....	فصل ۱۰: سرطان مثانه
۱۴۹.....	فصل ۱۱: سرطان کلیه
۱۶۱.....	فصل ۱۲: سرطان ریه
۱۷۱.....	فصل ۱۳: سرطان خون
۱۷۹.....	فصل ۱۴: لنفوم
۱۸۷.....	فصل ۱۵: سرطان تیروئید
۱۹۹.....	فصل ۱۶: سرطان‌های دستگاه عصبی مرکزی
۲۰۹.....	فصل ۱۷: سرطان تخمدان
۲۲۱.....	فصل ۱۸: سرطان رحم
۲۳۳.....	فصل ۱۹: سرطان دهان
۲۴۱.....	فصل ۲۰: سرطان پوست